

2019-2022
§OHOVA

**SOSIAALITYÖN JA HYVINVOINTIOIKEUDEN
OSAAMISEN VAHVISTAMINEN –
laadun tae koulutuksessa ja työelämässä**

Kuntakäynneillä kartoitettuja pilottikuntien tarpeita

Kuntien tarpeita

- Oikeudellinen osaaminen
 - omiin työtehtäviin liittyvien lakien laaja-alainen tuntemus
 - ”ydinlait”
 - menettelyihin liittyvät lait (mm. hallintolaki, ammattihenkilölaki, asiakaslaki)
 - muu asiakkaan tilanteeseen vaikuttava sääntely (ulosotto, edunvalvonta, rikoslaki)
 - eri lakien keskinäiset suhteet / hierarkia
 - perus- ja ihmisoikeudet
 - yleislaki / erityislaki
 - rinnakkaiset, samaa asiaa sääntelevät (erityis)lait
 - asiakkaan edun merkitys
 - oikeudellinen neuvonta, mistä?
 - kunta, ostopalvelu, AVI...

Kohti asiakkaan etua

Perus- ja ihmisoikeudet kaiken perustana

Kansainväliset ihmisoikeussopimukset, sosiaaliset ihmisoikeudet

- YK:n taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien sopimus (TSS-sopimus)
- Uusi Euroopan perusoikeuskirja

Suomen perustuslaki

Yleislait

- yleiset periaatteet ja tavoitteet
- kehikko toiminnan järjestämiselle

sosiaalihuoltolaki
hallintolaki
ammattihenkilölaki
asiakaslaki

Erityislait

- tarkentavaa ja täsmentävää
- sovellettava niin, että asiakkaan etu toteutuu parhaalla mahdollisella tavalla

lastensuojelulaki
vammapalvelulaki
vanhuspalvelulaki

Asetukset, ohjeet, toimintatavat

Kuntien tarpeita

- Kouluikäisten lasten ja nuorten sekä perheiden palvelut
 - vain Rovaniemellä perheneuvola
 - erityisesti 7-12-vuotiaat ilman tukea?
 - LAPE-hanke ja perhetoimintakeskukset?
- sosiaalihuoltolaki (SHL)
 - lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen (9 §)
 - palvelujen kehittäminen kasvatuksen tueksi (10 §)
- lastensuojelulaki (LSL)
 - lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (12 §)

- Yhteistyön vahvistaminen eri viranomaisten välillä -> yhteys peruspalveluihin
 - koulumaailma & lastensuojelu
 - terveydenhuolto & sosiaalihuolto
 - edunvalvonta
- sosiaalihuoltolaki
 - yhteistyön parantaminen sosiaalihuollon ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden välillä (1 §)
 - rakenteellinen sosiaalityö (7 §)
 - sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntäminen
 - muun palvelu- ja tukivalikoiman kehittäminen
 - päihdetyön ja mielenterveystyön toimiva kokonaisuus (24 § ja 25 §)

- ”Sosiaalipalveluja on pyrittävä järjestämään eri hallinnonalojen peruspalvelujen yhteydessä, jos järjestely edistää palvelujen yhteensovittamista ja laadultaan hyvien palvelujen järjestämistä.” (33.3 §)
- terveydenhuoltolaki
 - yhteistyön parantaminen terveydenhuollon toimijoiden, kunnan eri toimialojen ja muiden toimijoiden välillä (2 §, vrt. SHL 1 §)
 - sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palvelut ja potilaan etu (8 a §)
- oppilas- ja opiskelijahuoltolaki
 - opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen monialainen, suunnitelmallinen yhteistyö (3 §)

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Koulu ja lastensuojelu

- Yhteydenotot koululta usein myöhään, keskittyvät lukukausien loppuun
- Yhteistyö (tai sen puute) voi perustua henkilösuhteisiin

Terveydenhuolto

- Peräkkäiset arviointiprosessit hidastavat asiakkaan asioiden edistymistä, esimerkiksi terapiaan pääsyä
 - asiakkaan polku voi olla: sosiaalitoimen arviointi, käyntejä avun piirissä (diagnoosin saamiseksi), psykiatrin arviointi ja hoitajakso 3 kk, hakemus Kelalle, terapeutin etsiminen, aikaa kuluu helposti 9 kk
- Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asema usein epäselvä: kenelle kuuluvat?
- Sosiaalihuollolla ja terveydenhuollolla usein eri näkemykset asiakkaan palvelutarpeesta

Edunvalvonta

- Holhoustoimesta annetun lain mukainen edunvalvonta on henkilön etujen ja oikeuksien valvomista pääasiassa taloudellisissa asioissa.
- Sosiaaliviranomaisella ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeesta (asiakaslaki 9 §)
- Huonosti hoidettu edunvalvonta voi johtaa tilanteisiin, joissa päämiesten maksurästit kasvavat ja taloudellinen tilanne heikkenee -> oikeus ihmisarvoiseen elämään voi vaarantua
- Huostaanotettujen lasten eläketulot -> kenen vastuulla?

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Ydinkohtia

- Laaja-alainen ymmärryksen lisääminen oman alan oikeudellisesta toimintaympäristöstä
- Toimivat rakenteet viranomaisyhteistyössä ja muussa yhteistyössä
- Tiedon hankkiminen, tallettaminen, jakaminen

Kiitos!

Carita Lappi & Saara Tuulari

carita.lappi@ulapland.fi
saara.tuulari@ulapland.fi